

dosar nr. 2ra-2007/2019

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Central, judecător: (V. Holban)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău judecători: (M. Guzun, L. Pruteanu, V. Buhnaci)

Î N C H E I E R E

23 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Dumitru Mardari
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Eugenia Cotovici și Ala Lescu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ala Lescu împotriva lui Mihail Hasan și Eugenia Cotovici cu privire la repararea prejudiciului,

împotriva deciziei din 09 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins cererile de apel declarate de Ala Lescu reprezentată de avocatul Valentina Bădila și Eugenia Cotovici și s-a menținut hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La data de 27 decembrie 2017 Ala Lescu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Hasan și Eugenia Cotovici cu privire la repararea prejudiciului.

În motivarea acțiunii reclamanta Ala Lescu, a indicat că prin sentința din 26 noiembrie 2013 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, a fost dispusă încetarea procesului penal intentat în privința lui Mihail Hasan în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal. Acțiunea civilă înaintată de Ala Lescu cu privire la încasarea prejudiciului cauzat în mărime de 70000 lei, a fost respinsă ca nefondată. Prin aceeași sentință, a fost încetat procesul penal intentat în privința Eugeniei Cotovici în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Reclamanta Ala Lescu, a menționat că Marian Bucătaru în numele părții vătămate Ala Lescu, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a inculpatului, în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu încasarea prejudiciului material în sumă de 70000 lei.

Reclamanta Ala Lescu, a indicat că prin decizia din 11 martie 2014 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost respins ca nefondat apelul

avocatului Gheorghe Ionaș în numele inculpatului, admis apelul părții vătămate Lescu Ala, casată parțial decizia, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre prin care: acțiunea civilă înaintată de Ala Lescu cu privire la încasarea prejudiciului material a fost lăsată fără soluționare, în rest, sentința a fost menținută. Instanța de apel a constatat că soluția primei instanțe în latura penală este întemeiată și legală, iar referitor la acțiunea civilă, a menționat că în cazul adoptării sentinței de încetare a urmăririi penale, aceasta urmează a fi lăsată fără soluționare, fapt ce nu împiedică persoana care a inițiat acțiunea civilă să intenteze acțiunea în ordinea procedurii civile. Avocatul Gheorghe Ionaș în numele inculpatului, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece în acțiunile inculpatului nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Prin decizia din 08 iulie 2014 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul ordinar, casată decizia și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2015, apelul a fost respins ca nefondat și menținută sentința. Avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului și inculpatul, au declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

Reclamanta Ala Lescu, a relatat că prin decizia din 15 martie 2016 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul, casată total decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016, au fost admise din alte motive apelurile declarate de avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Mihail Hasan și de avocatul Marian Bucătaru în numele părții vătămate Ala Lescu, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu în baza art. art. 409 alin. (2), 411 Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care: Mihail Hasan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu liberarea acestuia de pedeapsa penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție prevăzut de art. 60 Cod penal. Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Lescu Ala cu privire la repararea prejudiciului material, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se expună instanța civilă. Prin aceeași decizie, instanța de apel a recunoscut vinovăția Eugeniei Cotovici în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu liberarea acesteia de pedeapsa penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție prevăzut de art. 60 Cod penal, însă în această parte decizia nu a fost contestată cu recurs. Astfel, suma de bani sustrasă din salariu, în anii de lucru la „Presa”, cât și pierderile la pensie ce le-a suportat în anii 2011-2017 ating o cifră de 187000 de lei. Acești bani solicită sa-i fie restituiți de către cei ce i-au luat prin fraudă și înșelăciune - M. Hasan și E. Cotovici.

Reclamanta Ala Lescu, a menționat că a încercat să soluționeze litigiul pe cale amiabilă, însă acesta nu a adus nici un rezultat. Reclamanta a cerut insistent să se facă transparență în activitatea financiară la întreprindere, unde era și cenzor, a solicitat carnetul de muncă, dar i s-a spus ca ei „nu-l găsesc”, a cerut certificat de

pensie, pentru anii de muncă la CCRE „Presa” SRL, însă fără rezultat.

Reclamanta Ala Lescu, a indicat că certificatul privind calcularea și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii nr. 2251 din 01 decembrie 2015, eliberat de Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Centru, confirmă faptul că CCRE „Presa”, unde a activat în funcție de redactor-corector din momentul fondării întreprinderii - 1990 și până la pensie - mai 2011, a calculat și achitat contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii pentru toți angajații, iar potrivit informației nr. 01.23/111 din 20 ianuarie 2009, prezentată de IFS Botanica și informației nr. 01-11/1-10.801 din 29 decembrie 2011, prezentată de IFS Centru mun. Chișinău, documente incluse în dosarul penal: Ala Lescu vs Mihai Hasan și Eugenia Cotovici, respectiv: (f.d.22-26, vol.I, și f.d. 10-17, vol. V), s-a stabilit că „de către CCRE „Presa” a fost prezentată informația privind plățile salariale și alte plăți efectuate de către angajator în folosul salariaților pentru perioada 2004-2010”, perioadă pentru care a fost solicitată informația la acel moment, potrivit cărora în privința Alei Lescu au fost efectuate rețineri ale impozitului din venitul ultimei, de aici rezultă faptul că aceasta figurează ca plătitor de impozit pe venit, fapt ce denotă că într-adevăr a fost angajată la întreprinderea respectivă, iar „potrivit Statutului Centrului de Comerț, Reclamă și Editare „Presa” SRL, aprobat la Adunarea generală din 14 februarie 2003, în calitate de asociați ai societății au fost desemnați, cu cote de părți egale: Mihail Hasan și Ala Lescu”.

Reclamanta Ala Lescu, consideră că directorul Mihail Hasan a acționat mișelește: el a calculat și a achitat contribuțiile de asigurare socială obligatorie ca sumă integrală din partea și pentru CCRE „Presa”, și a întreprins de-a lungul anilor mai multe încercări de a o înlătura din fondatori și redactor-corector, doar să rămână/devină unicul contribuabil al sumei achitate, ce iar asigura și o pensie mai mult decât fabuloasă. Din cauză că nu i s-a eliberat certificat de pensie pentru toți anii de muncă la CCRE „Presa” SRL, 1990-2009, când a fost inițiată cauza penală, dar și până în 2011, anul în care a fost pensionată, cu atât mai mult că Mihail Hasan, chiar dacă l-a rugat, nu o elibera din funcție nici acum, el nu a putut face dovada plăților impozitului din salariu și nici nu a adunat anii necesari pentru pensie, ieșind la pensie, în anul 2011, doar cu o sumă de 605 lei pe lună, nefiind majorată din data de 01 noiembrie 2017. Reclamanta a cerut în repetate rânduri Adunării acționarilor, ca Mihail Hasan să facă o dare de seamă privind activitatea întreprinderii, dar fără rezultat. Reclamanta a indicat că Mihail Hasan și Eugenia Cotovici au insinuat în repetate rânduri nefondat că banii i-a primit soțul său, Mihai Lescu, deoarece ei îi transmiteau banii, el semnând în borderouri”.

Reclamanta Ala Lescu, a menționat că expertiza criminalistică a demonstrat că soțul său nu a avut atribuții la acuzațiile lui Mihail Hasan și Eugenia Cotovici, însă reputația lui a avut de suferit. Totodată reclamanta a indicat că Mihail Hasan, în loc să manifeste un comportament civilizată, de conciliere și să soluționeze problemele, cu încăpățânarea ce o are a continuat să-și bată joc de ea, depunând cerere de chemare în judecată, cerând să fie dată afară din acționari, deoarece nu a plătit cota-parte ca fondator. Falsul lui a fost descoperit, ea rămânând în continuare acționar, după ce cauza a fost judecată la Curtea Supremă de Justiție, în mai 2009.

Reclamanta Ala Lescu, a indicat că conflictul pe cazul dat s-a examinat în procedură penală, din care motive nu s-a adresat în instanță până acum, însă care a fost fără rezultat. Or, după toate acestea, consideră reclamanta că este în drept

împreună cu soțul, Mihai Lescu, care a avut de suferit de pe urma minciunilor și insinuărilor lui Mihai Hasan și Eugenia Cotovici, să solicite și pagube morale, în mărime de 30000 de lei.

La 03 mai 2018 Ala Lescu a depus cerere de concretizare, în care a invocat că la data de 07 octombrie 1992 de către Ala Lescu și Mihail Hasan, ambii deținând 50 % din capitalul statutar, fapt stabilit în statutul asociației, aprobat la adunarea din 14 martie 2001, tot atunci Mihail Hasan a fost desemnat cu atribuții organizare a activității societății, ținerea evidenței contabile și a lucrărilor de secretariat, angajarea lucrătorilor și eliberarea lor din funcție. Contractele de muncă erau încheiate și semnate din numele societății, de către Mihail Hasan în calitate de angajator. Reclamanta a indicat că pentru perioada de activitate a sa Ala Lescu în funcție de redactor și corector la „Presa”, pentru perioada 10 martie 2003 - 31 mai 2011, după care a renunțat să activeze, rămânând doar acționar cu 50 % ca și Mihail Hasan, are pretenții salariale, fiindu-i astfel cauzat un prejudiciu material și moral, pe care îl motivează prin: Expertizele grafologice din borderourile de salariu, a demonstrat că Ala Lescu nu a semnat în listele de plată, iar cele enunțate de către Mihail Hasan în scopul apărării sunt insinuări; Expertizele au demonstrat că Mihail Hasan în complicitate cu contabilă Eugenia Cotovici au falsificat semnătura Alei Lescu, în borderouri, însușind salariul pentru mai mulți ani.

Reclamanta a indicat că la adunarea acționarilor din 10 martie 2003 s-a stabilit salariu inițial pentru Mihail Hasan și Ala Lescu - câte 650 de lei, pentru fiecare asociat. Ulterior, salariu a fost majorat samovolnic de director, fără adunare, la 1150 lei și la 1750 de lei (în anii 2004-2006), ca apoi să ajungă la 2500 de lei, în anul 2007. Din lipsa documentației întreprinderii este greu de stabilit exact când a fost majorat salariul de către director. Lipsesc mai multe borderouri salariale din anii 2003-2011, în pofida acestui fapt rulajele bancare demonstrează că Mihail Hasan și Eugenia Cotovici primeau lunar salariu, și în mod abuziv au prezentat în instanța de judecată la examinarea dosarului penal, în mod selectiv, doar unele borderouri pentru achitarea salariului: - pentru anul 2003 - nici un borderou din cele 10 luni de lucru; - pentru anul 2004 - numai 7 borderouri din 12 luni; - pentru anul 2005 - numai 5 borderouri din 12 luni; - pentru anul 2006 - numai 5 borderouri din 12 luni; - pentru anul 2007 - numai 11 borderouri din 12 luni; - pentru anul 2008 - numai 8 borderouri din 12 luni; - pentru anii 2009-2011 - nici un borderou.

Reclamanta Ala Lescu, a menționat că din lipsa documentelor, doar prin metoda deducției, poate fi estimată suma prejudiciului adus Alei Lescu. Cum salariul inițial de 650 de lei a fost majorat de director la 1750 de lei, fiind menținut până în 2007, iar suma obținută fiind raportată la doi, se va obține o medie de 1200 de lei / lună- salariu. Reclamanta a indicat că dacă se înmulțește această sumă cu cele 55 de luni lucrate de Ala Lescu la întreprindere, în perioada lunilor martie 2003 - septembrie 2007, suma obținută este de 66000 lei.

Reclamanta Ala Lescu, a relatat că la sfârșitul lunii septembrie 2007, în cadrul adunării, directorul fără a o pune la curent pe Ala Lescu că majorează pe parcurs salariul de la 650 de lei la 1750 de lei, și fără a-i explica când are de gând să-i achite restanțele salariale, i-a propus să accepte de rând cu el un salariu lunar de 2500 de lei, fapt pentru care a și votat. Astfel, reclamanta a indicat că, pentru trei luni a lui 2007 și prima jumătate de anului 2008, a primit ca și directorul, un

salariu lunar de 2500 de lei, pentru care este dovadă semnătura reclamantei doar în aceste borderouri. Reclamanta a mai menționat că alte borderouri salariale în perioada martie 2007 - mai 2011, Ala Lescu nu a semnat, iar directorul Mihail Hasan în schimb, în perioada de după 2007 a continuat să primească lunar salariul de 2500 lei, prezentând următorul calcul- 2500 lei x 33 de luni constituie 82500 lei.

Reclamanta consideră că directorul Mihail Hasan și Eugenia Cotovici au furat de la Ala Lescu în anii 2003-2011, prin falsificarea semnăturii și pe alte căi nelegitime 148500 lei (66000 lei până în 2007, și 82500 lei în perioada anilor 2007-2011). Reclamanta a indicat că a activat la CCRE „Presa” din momentul fondării, anul 1990 până în mai 2011, rămânând în continuare acționar cu 50 %, ca și Mihail Hasan. Din ambițiile administratorului nu a primit certificatul salarial, dar nici carnetul de muncă, solicitate în repetate rânduri, pentru ca să-și soluționeze legitim și civilizată problemele de pensionare, din care motive are acum o pensie mizeră sub una mie lei.

Reclamanta Ala Lescu, a relatat că în legătură cu pensia este complicat de a estima dauna materială, deoarece din cauza că ea nu a primit certificatul pentru anii lucrați la întreprindere, stagiul de muncă i-a fost calculat doar în baza documentelor de activitate în sistemul educațional de doar 22 de ani, calculele pensiei fiind făcute în baza certificatelor de muncă în școală până la 1998, alegându-se cu o pensie la 606 lei, deoarece n-au fost luate în calcul sumele salariale pentru anii 1990-1998, lucrați la CCRE „Presa” prin cumul, iar apoi și din anii 2003-2011, ca activitate de bază la această întreprindere. Pierderile la pensie din luna mai 2011 și până în prezent au constituit lunar nu mai puțin de 500 de lei, care înmulțiți cu cca 80 de luni, se obține o diferență totală de 38500 de lei. Ca urmare reclamanta consideră că suma de bani sustrasă din salariu 184500 lei cât și pierderile la pensie ce le-a suportat în anii 2011-2017 - 38500 lei, dau o cifră de 187000 lei.

Cu referire la prejudiciul moral adus, reclamanta a invocat că solicită compensarea acestuia din cauza suferințelor psihice suferite, sentimentul de anxietate, stres, neliniște, perturbare vieții și neputință.

Reclamanta Ala Lescu, a solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul pârâților Mihail Hasan și Eugenia Cotovici în beneficiul reclamantei Ala Lescu prejudiciului material în mărime de 187000 lei și prejudiciul moral în mărime de 30000 lei și eliberarea certificatului pentru anii de muncă (1990-2011), ca să-i recalculeze pensia, deoarece în anii de activitatea la CCRE “Presa”, conform hotărârilor adoptate în cadrul ședințelor Adunării acționarilor a avut permanent un salariu egal cu cel a lui Mihail Hasan, ceea ce consideră că contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii ale lor sunt egale.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ala Lescu împotriva lui Mihail Hasan și Eugenia Cotovici cu privire la încasarea prejudiciului, s-a încasat din contul Eugeniei Cotovici în beneficiul Alei Lescu suma de 10000 lei cu titlul de compensare a prejudiciului moral, s-a încasat din contul Eugeniei Cotovici în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 100 lei, în rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

Prin decizia din 09 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-au respins cererile de apel declarate de Ala Lescu reprezentată de avocatul Valentina Bădila și

Eugenia Cotovici și s-a menținut hotărârea din 13 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ala Lescu împotriva lui Mihail Hasan și Eugenia Cotovici cu privire la repararea prejudiciului.

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că prin decizia Curții de Apel din 19 mai 2016, Mihail Hasan și Eugenia Cotovici au fost recunoscuți vinovați în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiind eliberați de pedeapsă în legătură cu expirarea termenului de prescripție prevăzut de art. 60 Cod penal. Acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material depusă de Ala Lescu către Mihail Hasan și Eugenia Cotovici a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului să se expună instanța civilă. Prin decizia din 28 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Gheorghe Ionaș în numele inculpatului Mihail Hasan, casată parțial sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 noiembrie 2013 și decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016, în latura penală și sa dispus încetarea procesului penal intentat în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, în privința lui Hasan Mihai Mihai, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, deoarece există hotărâri ale organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceleași fapte de încetare și de scoatere a persoanei de sub urmărire penală, în rest, dispozițiile hotărârii contestate au fost menținute.

Potrivit certificatului privind calcularea și achitarea contribuțiilor sociale de stat obligatorii eliberat de Casa Teritorială de Asigurări Sociale pe sect. Centru confirmă că CCRE Presa SRL INDO 1003600027465, numărul de înregistrare la CNAS 9104551, a calculat și achitat contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii pentru toți angajații. Din care s-a stabilit că Ala Lescu a deținut calitate de asociat al companiei SRL "Presa" deținând 50 %. Conform fișelor de verificare a obligațiilor privind impozitul pe venit pe anii 2004-2007 ale Alei Lescu, s-a stabilit că pentru anul 2004 a fost achitat impozitul pe venit în mărime de 571 lei, pentru 2005 - suma de 402 lei, pentru 2006 - suma de 155 lei, pentru 2007 - suma de 841 lei. În baza notei de informare pentru anul 2003 a fost reținută suma impozitului pe venit a Alei Lescu - 134 lei, pentru anul 2008 a fost reținută suma impozitului pe venit - 932 lei.

Instanța de apel a reținut că prin decizia din 28 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Gheorghe Ionaș în numele inculpatului Mihail Hasan, casată parțial sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 noiembrie 2013 și decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016, în latura penală și sa dispus încetarea procesului penal intentat în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, în privința lui Hasan Mihai Mihai, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, deoarece există hotărâri ale organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceleași fapte de încetare și de scoatere a persoanei de sub urmărire penală, în rest, dispozițiile hotărârii contestate au fost menținute.

Instanța de apel a indicat că nu poate fi reținut la caz, cauzarea unui prejudiciu Alei Lescu de către Mihail Hasan, or printr-o hotărâre judecătorească acesta este absolvit de răspundere penală în temeiul articolului 391 alin. (1) pct. 5 Cod de procedură penal. Or, nu s-a demonstrat precum Mihail Hasan a acționat față de Ala Lescu cu vinovăție, nefiind întrunite condițiile de răspundere întru repararea

prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune. Eugenia Cotovici a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, astfel fiind întrunită condiția cu privire la vinovăția autorului în săvârșirea faptei ilicite.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a ajuns la concluzia de a respinge pretenția privind repararea prejudiciului material, or, reclamanta contrar prevederilor art. 118 Code procedură civilă nu a prezentat careva probe ce ar justifica cerința privind încasarea prejudiciului material în suma de 187000 lei, prezentând instanței un calcul obținut prin deducție în cererea de concretizare, invocând doar că urmare a acțiunilor ilicite ale pârâților care au falsificat semnătura ei în borderourile de plată a salariului și a primit salariul în locul ei, din care cauză la moment dispune de o pensie mică, argumente pe care instanța le va aprecia ca declarative, or reclamanta nu probează prejudiciul real adus prin probe care să demonstreze indubitabil prejudiciul material suferit.

De asemenea, instanța de apel a reținut că Eugenia Cotovici a declarat că CCRE "Presa" SRL a fost fondată la data de 07 octombrie 1992 de către Ala Lescu și Mihail Hasan, ambii deținând 50 % din capitalul statutar, fapt stabilit în statutul asociației, aprobat la adunarea din 14 martie 2001. Tot atunci, Mihail Hasan a fost desemnat ca director a companiei date și investit cu drepturi de administrare a acesteia, fiind convenit că din profitul obținut vor primi lunar câte 650 lei, iar ulterior fiind convenit că din profitul obținut Ala Lescu va primi câte 1700 lei lunar. De asemenea, instanța de fond just a respins și pretenția reclamantei privind eliberarea certificatului pentru anii de muncă 1990-2011 pentru a-și recalcula pensia, ori careva probe privind statutul de angajat al reclamantei nu au fost prezentate în cadrul examinării prezentei cauze.

Instanța de apel a menționat că instanța de fond în temeiul legal a respins pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral din contul lui Mihail Hasan în beneficiul Alei Lescu or, în cauza din speță nu a fost probată existența condițiilor esențiale ale răspunderii civile delictuale și anume: existența faptei ilicite, existența prejudiciului cauzat. Nu au fost administrate probe care ar confirma întinderea și cuantumul acestui prejudiciu; existența legăturii de cauzalitate între prejudiciul și fapta ilicită. Tot aici, instanța de apel a relatat că, instanța de fond corect a încasat din contul Eugeniei Cotovici în beneficiul Alei Lescu suma de 10000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, care este una proporțională suferințelor morale și psihice suportate de către aceasta de pe urma prejudiciului adus prin infracțiune de către Eugenia Cotovici. Or, Eugenia Cotovici prin acțiunile sale i-a adus un prejudiciu moral Alei Lescu.

Instanța de apel a apreciat critic argumentele apelantei Alei Lescu invocate în apel, deoarece sunt lipsite de suport legal și nu pot constitui temei de admitere a apelului în sensul invocat, or acesta nu conține argumente care ar indica expres la ilegalitatea hotărârii contestate, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată.

Iar, în privința argumentelor invocate în apelul declarat de către Eugenia Cotovici, aceasta exprimând doar dezacordul apelantei cu soluția pronunțată de către instanța de fond și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii primei instanțe și urmează a fi response, instanța de apel

ajungând la concluzia de a respinge apelurile declarate de Ala Lescu și Eugenia Cotovici și de a menține hotărârea primei instanțe.

La 30 august 2019, Eugenia Cotovici, a declarat recurs împotriva deciziei din 09 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de Ala Lescu, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de recurs recurenta Eugenia Cotovici a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, le consideră vădit ilegale și neîntemeiate, care urmează a fi casate deoarece instanța de apel la pronunțarea deciziei a interpretat în mod eronat legea, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Recurenta Eugenia Cotovici a menționat că conform circumstanțelor cauzei, Ala Lescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Hasan și Eugenia Cotovici solicitând încasarea solidară a prejudiciului material în sumă de 187000 lei și a prejudiciului moral în sumă de 30000 lei. La cererea de chemare în judecată a anexat ca probe: copia buletinului de identitate a Alei Lescu, decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016, decizia Curții Supreme de Justiție din 28 februarie 2017, rechizitoriul, certificatul privind calcularea și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii nr. 2258 din 01 decembrie 2015, iar în cererea de concretizare a pretențiilor din 03 mai 2018, reclamanta Ala Lescu a argumentat prejudiciul material în sumă de 187000 lei și a prejudiciul moral în sumă de 30000 lei.

Recurenta Eugenia Cotovici a declarat că instanțele judecătorești inferioare au stabilit că Ala Lescu nu a prezentat probe care să demonstreze că prin acțiunile Eugeniei Cotovici și lui Mihail Hasan i-ar fi cauzat prejudiciul material în sumă de 187000 lei, invocate în cererea de chemare în judecată, deoarece calculul prejudiciului material în sumă de 187000 lei este unul eronat, bazat pe presupuneri care contravine prevederilor Codului muncii, Legii contabilității, Legii cu privire la pensiile de asigurări sociale de stat. Fiind efectuate calcule incerte a salariului pe care-l pretinde, dar și a venitului ratat din cauza pensiei mizere, de 500 lei lunar. Nu au fost prezentate probe cât urma să fie stabilită pensia și cât este la moment, care este diferența și care este norma care ar justifica încasarea de la Eugenia Cotovici și Mihail Hasan a acestui venit ratat.

Cu referire la certificatul solicitat despre activitatea sa la CCRE "Presa" SRL, recurenta a declarat că această pretenție urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, deoarece Ala Lescu, contrar prevederilor art. 58 al Codului muncii nu a prezentat probe prin care să se ateste că în perioada 2003-2011 ar fi activat la CCRE "Presa" SRL.

Recurenta Eugenia Cotovici a invocat că instanța de fond a dispus încasarea din contul Eugeniei Cotovici în beneficiul Alei Lescu a sumei de 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral, dar nu a motivat care este fapta ilicită comisă de Eugenia Cotovici în privința Alei Lescu care i-ar fi pricinuit acesteia prejudiciu moral și care este legătura de cauzalitate între prejudiciul moral și fapta ilicită.

Recurenta Eugenia Cotovici a indicat că instanțele judecătorești inferioare au examinat superficial cauza, au admis aprecierea arbitrară a probelor și în consecință, ilegal au dispus încasarea de la Eugenia Cotovici în beneficiul Alei

Lescu a prejudiciului moral în sumă de 10000 lei, prin erorile comise aducând astfel la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în cazul dat, dreptul la proces echitabil și dreptul la proprietate al recurenteii.

La 19 septembrie 2019 Ala Lescu a declarat recurs împotriva deciziei din 09 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii depuse de Ala Lescu, încasarea cheltuielilor de judecată pentru acordarea asistenței juridice în cuantumul de 5000 lei pentru instanța de fond și 3500 lei pentru instanța de apel.

În motivarea cererii de recurs recurenta Ala Lescu a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, le consideră vădit ilegale și neîntemeiate, care urmează a fi casate deoarece instanța de apel la pronunțarea deciziei a interpretat în mod eronat legea, nu a prezentat nici un argument plauzabil care ar servi temei legal de respinge parțială a solicitărilor adresate, consideră că nu au fost aplicate corect normele de drept material pentru reglementarea raporturilor apărute dintre părți.

Recurenta Ala Lescu în motivarea cererii de recurs a reiterat circumstanțele de fapt și drept expuse în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, motivând că instanțele judecătorești inferioare au examinat superficial cauza limitându-se doar la niște expuneri contradictorii privind recunoașterea vinovației intimaților Mihail Hasan și Eugenia Cotovici.

Recurenta Ala Lescu a indicat că instanța de fond a respins parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ala Lescu privind încasarea prejudiciului, menționând că pentru angajarea răspunderii delictuale a persoanei fizice sau juridice, se cere a fi întrunite cumulativ condițiile esențiale ale răspunderii civile delictuale și anume: existența faptei ilicite, infracțiune, contravenție, abatere, delict civil, existența prejudiciului cauzat și probele care confirmă întinderea și cuantumul acestui prejudiciu, existența legăturii de cauzalitate între prejudiciul și fapta ilicită. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite.

Recurenta Ala Lescu, a menționat că vinovăția lui Mihail Hasan și Eugeniei Cotovici în comiterea faptelor ilicite se confirmă prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016, or se atestă că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 februarie 2017, a fost casată parțial sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 noiembrie 2013 și decizia Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016, în latura penală și s-a dispus încetarea procesului doar în privința lui Mihail Hasan dar nu și în privința Eugeniei Cotovici, care a fost de acord cu decizia și nu a contestat-o cu recurs.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 09 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la data de 18 iulie 2019, prin scrisoarea de expediere nr. 7905 (f.d. 73, vol. II), fiind recepționată de recurenta Ala Lescu, la data de 22 iulie 2019, fapt ce se confirmă

prin copia plicului anexat la materialele cauzei (f.d. 109 vol. II), însă la materialele cauzei lipsește dovada recepționării deciziei de către recurenta Eugenia Cotovici.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursurile, au fost depuse de Eugenia Cotovici și Ala Lescu, la data de 30 august 2019 și 19 septembrie 2019, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă.

La data de 18 septembrie 2019 și 23 septembrie 2019, în adresa intimațiilor Ala Lescu, Mihail Hasan, Eugenia Cotovici, au fost expediate copiile recursurilor declarate de Eugenia Cotovici și Ala Lescu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 16 octombrie 2019 Eugenia Cotovici a depus referință prin care a solicitat declararea recursului depus de Ala Lescu inadmisibil.

La 22 octombrie 2019 Ala Lescu, a depus referință prin care a solicitat declararea recursului depus de Eugenia Cotovici inadmisibil.

Intimatul Mihail Hasan nu și-a vaforificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Eugenia Cotovici și Ala Lescu, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Eugenia Cotovici și Ala Lescu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate de Eugenia Cotovici și Ala Lescu, se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială, sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul, exercitat conform secțiunii a II-a, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material

și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute la art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii, sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursurile declarate de Eugenia Cotovici și Ala Lescu, nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Eugenia Cotovici și Ala Lescu.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 alin. 1 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Eugenia Cotovici și Ala Lescu, împotriva deciziei din 09 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ala Lescu împotriva lui Mihail Hasan și Eugenia Cotovici cu privire la repararea prejudiciului.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Dumitru Mardari

Nina Vascan